

846 - وَعَنْ أَبِي بَرْزَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ بِآخِرَةٍ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَقُولَ مِنَ الْمَجْلِسِ: «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ» فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ إِنَّكَ لَتَقُولُ قَوْلًا مَا كُنْتَ تَقُولُهُ فِيمَا مَضَى؟! قَالَ: «ذَلِكَ كَفَارَةٌ لِمَا يَكُونُ فِي الْمَجْلِسِ». رَوَاهُ أَبُو دَاوُدُ، وَرَوَاهُ الْحَاكِمُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ فِي «الْمُسْتَدْرِكِ» مِنْ رِوَايَةِ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، وَقَالَ: صَحِيحُ الْإِسْنَادِ [د 4859، ك 1/496].

846. Абу Барза розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам мажлис охирида ўринларидан турмоқчи бўлсалар, «Субҳаанакаллоҳумма ва биҳамдик, ашҳаду аллаа илааҳа илла анта, астағфирука ва атуубу илайк», дер эдилар. Бир киши: «Эй Аллоҳнинг Расули, илгари ҳеч айтмаган сўзингизни айтяпсиз?» деган эди, «Мажлисда бўладиган хатоларга каффорат бўлади», дедилар.

Абу Довуд ривояти. Имом Ҳоким ҳам мана шу ҳадисни «Мустадрак» китобида Оиша розияллоху анходан ривоят қилиб, исноди сахих дедилар.

Шарҳ: Бу ҳадисда мажлис каффорати хусусида гапирилмоқда. Албатта бу дуони мажлис аввалида эмас, балки охирида айтилади.

Бу дуо уч ишни ўз ичига олади:

1. Аллоҳ таолони барча нуқсонлардан поклаб, ҳар бир ишда У Зотга ҳамд айтиш.
2. Аллоҳ таолога илоҳликни, Уни шериги йўқ танҳо эканини исботланмоқда. Мана шу батамом Аллоҳга ибодат қилиш ва батамом Уни мақташдир.
3. Аллоҳга қайтиш, Унга истиғфор айтиб тавба қилиш. Ушбу мадҳ, истиғфор ва тавбанинг самараси уни айтувчига каффорот бўлишидир.

Манба: hadis.islom.uz

